

Zaak C-774/19**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

22 oktober 2019

Verwijzende rechter:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Slovenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 september 2019

Verzoekende partij:

A.B.

B.B.

Verwerende partij:

Personal Exchange International Limited

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Partijen zij het oneens over de vraag of de rechters van de Republiek Slovenië dan wel die van de Republiek Malta bevoegd zijn. De beslissende vraag van materieel recht is of de beschreven in aanmerking te nemen omstandigheden onder de werkingssfeer van artikel 15, lid 1, van verordening nr. 44/2001 vallen. Vastgesteld moet worden of verzoeker in het hoofdgeding als consument, en niet voor bedrijfs- of beroepsmatig gebruik een overeenkomst met verweerster heeft gesloten. De beoordeling van de rechterlijke bevoegdheid hangt af van de vraag of verzoeker als een consument in de zin van het Unierecht kan worden aangemerkt.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het prejudiciële verzoek

Uitlegging van het Unierecht, artikel 15 van verordening nr. 44/2001; de rechtsgrondslag van de prejudiciële vraag is artikel 267 VWEU.

Prejudiciële vraag

Moet artikel 15, lid 1, van verordening nr. 44/2001 aldus worden uitgelegd dat ook een overeenkomst om online poker te spelen, die een individu op afstand via internet met een buitenlandse exploitant van onlinespellen heeft gesloten en waarop de algemene contractvoorwaarden van die exploitant van toepassing zijn, kan worden aangemerkt als een overeenkomst gesloten door een consument voor een gebruik dat als niet bedrijfs- of beroepsmatig kan worden beschouwd, indien dit individu jarenlang met de aldus verkregen inkomsten of de met poker gewonnen prijzen in zijn onderhoud heeft voorzien, ondanks dat hij niet beschikt over een formele registratie voor dit soort activiteit, en deze activiteit hoe dan ook niet op de markt als betaalde dienst aan derden aanbiedt?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, inzonderheid artikel 15

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Zakon o pravdnem postopku (burgerlijk wetboek), inzonderheid de artikelen 17 en 18

Zakon o varstvu potrošnikov (wet consumentenbescherming)

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure

- 1 Verzoeker is een pokerspeler die verweerster verzoekt een bedrag van 226 850,21 EUR te betalen, dat hij in het tijdvak van 31 maart 2010 tot en met 10 mei 2011 heeft gewonnen door poker te spelen op haar website www.mybet.com. Verweerster, die dit online casino organiseert, heeft beslag gelegd op de gewonnen bedragen en zich deze toeëigend omdat verzoeker de spelvoorwaarden had geschonden wegens het bezit van meerdere gebruikersaccounts.
- 2 Verweerster is een als handelsvennootschap geregistreerde rechtspersoon die online-gokdiensten aanbiedt en daarvoor een vergunning heeft van de Republiek Malta, waar zij haar bedrijfszetel heeft. Verweerster bood gebruikers online, ook op afstand, kansspelen aan via haar website (www.mybet.com). Dankzij deze site kon zij haar bedrijfsactiviteiten ook in de Republiek Slovenië aanbieden.
- 3 Verzoeker is een natuurlijke persoon die in Slovenië woont en gebruik heeft gemaakt van de diensten die verweerster hem op afstand via de website aanbod. Verzoeker heeft aangegeven dat hij met poker zijn financiële toekomst veilig wilde stellen en is in de categorie professionele pokerspelers opgenomen.

Verzoeker heeft geen formele registratie voor de uitvoering of uitoefening van een dergelijke activiteit. Met pokeren heeft hij een bedrag van 227 226,44 EUR gewonnen, terwijl de totale omzet van deze activiteit hoger was. Hij heeft bij verweerster een nettobedrag van 110 EUR per uur verdiend.

- 4 Met de registratie van een gebruikersaccount op de website van verweerster diende elke gebruiker, waaronder verzoeker, de algemene en bijzondere contractvoorwaarden te aanvaarden, die verweerster eenzijdig had opgesteld. De gebruiker had volstrekt geen invloed op deze voorwaarden. In de algemene contractvoorwaarden was onder andere bepaald dat de rechters van de Republiek Malta bevoegd waren om kennis te nemen van eventuele geschillen over de contractuele verhouding.
- 5 Volgens het recht van de Republiek Malta en de algemene contractvoorwaarden mag elke gebruiker bij een afzonderlijke kansspelaanbieder slechts één gebruikersaccount hebben. Alleen degene op wiens naam het gebruikersaccount staat kan met deze account spelen. Het is niet toegestaan om zich opnieuw te registreren of het account van een andere speler te gebruiken. Indien de gegevens onjuist zijn, is de registratie van deze speler niet toegestaan en wordt de verrichte registratie onmiddellijk gewist. Volgens de algemene contractvoorwaarden heeft verweerster in een dergelijk geval het recht om beslag te leggen op de bedragen die op de bijbehorende rekening van het casino staan.
- 6 Door een extra account te openen heeft verzoeker de voorwaarde van één gebruikersaccount geschonden, welke voorwaarde hij aldus doelbewust heeft geprobeerd te omzeilen. Wegens de schending van de voornoemde voorwaarden heeft verweerster de gebruikersaccount van verzoeker op 10 mei 2011 geblokkeerd en beslag gelegd op het volledige deposito van verzoeker, ten bedrage van 227 226,44 EUR.
- 7 Ondanks dat verzoeker de voorwaarden had geschonden was deze beslaglegging evenwel niet gerechtvaardigd omdat verweerster in dit verband niet correct heeft gehandeld. Verweerster was op de hoogte van dit gedrag en heeft verzoeker toegestaan om poker te spelen, zij heeft met deze handelwijze ingestemd en deze volledig goedgekeurd. Ondanks dat zij reeds lange tijd op de hoogte was van de schending van verzoeker, heeft zij zijn account niet geblokkeerd en evenmin verhinderd dat hij bleef doorspelen. Zij ontving namelijk provisies over de door hem gespeelde rondes, en uiteindelijk heeft zij zich alle bedragen die verzoeker tot dan toe had gewonnen, toegeëigend. Gelet op het bovenstaande heeft verzoeker recht op de met het spel gewonnen bedragen en dient verweerster deze aan hem te betalen.
- 8 De rechter in eerste aanleg heeft het beroep van verzoeker volledig toegewezen en geoordeeld dat verweerster hem een bedrag moest betalen van 226 850,21 EUR, vermeerderd met verdragingsrente.

- 9 Volgens de rechter in eerste aanleg heeft verzoeker in de hoedanigheid van consument, en niet bedrijfs- of beroepsmatig gehandeld. Daarom heeft deze rechter op grond van de woonplaats van verzoeker, te weten, de Republiek Slovenië, de Sloveense rechters bevoegd verklaard.
- 10 Tegen deze beslissing, waarbij de rechter in eerste aanleg het beroep van verzoeker heeft toegewezen, is verweerster opgekomen bij de rechter in tweede aanleg. Deze rechter heeft haar hoger beroep verworpen en de conclusies en de motivering van de rechter in eerste aanleg volledig bevestigd.
- 11 Verweerster heeft tegen het arrest van de rechter in tweede aanleg cassatieberoep (revizija) ingesteld bij de Vrhovno sodišče Republike Slovenije (hoogste rechterlijke instantie, Republiek Slovenië). In dat beroep voert zij ernstige schending van de regels van procesrecht en onjuiste toepassing van het materiële recht aan. Zij betwist in wezen de conclusie van de lagere rechters dat verzoeker een consument is die niet bedrijfs- of beroepsmatig handelt. In zijn conclusie van verweer heeft verzoeker de grieven van verweerster betwist en zich aangesloten bij het oordeel van de lagere rechters.

Voornaamste argumenten van de partijen in het hoofdgeding

- 12 Verzoeker baseert de betalingsverplichting van verweerster op het feit dat hij dit bedrag als pokerspeler heeft gewonnen in het kader van online casinodiensten die verweerster als organisatrice van de website aanbod. De pokerspelers registreren zich op haar website en openen een eigen gebruikersaccount, waarop zij een geldbedrag storten dat zij vervolgens op elk moment kunnen gebruiken om op de internetsite te spelen of te betalen. Aangezien verweerster zich ten onrechte het geld van verzoeker heeft toegeëigend, dient zij dat aan hem terug te betalen.
- 13 Volgens verzoeker zijn de rechters van de Republiek Slovenië bevoegd op grond van het feit dat hij als consument gebruik heeft gemaakt van de online casinodiensten van verweerster, omdat hij niet bedrijfs- of beroepsmatig heeft gehandeld. Hij moet dus als consument worden aangemerkt, en heeft op grond van de artikelen 15 en 16 van verordening nr. 44/2001 het recht om beroep in te stellen in de staat waar hij woonplaats heeft.
- 14 Verweerster vordert dat het beroep niet-ontvankelijkheid wordt verklaard, aangezien niet de Sloveense rechters bevoegd zijn, maar de rechters van de Republiek Malta, de staat waar zij gevestigd is. Verzoeker was geen consument, aangezien hij een professioneel pokerspeler is die geen recht heeft op consumentenbescherming.
- 15 Verweerster heeft derhalve terecht beslag gelegd op het geld van verzoeker, aangezien hij haar voorwaarden had geschonden. Bovendien had verzoeker naast zijn normale gebruikersaccount nog een extra gebruikersaccount, hetgeen verboden is.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 16 De gestelde prejudiciële vraag is essentieel, aangezien de eindbeslissing daarvan afhangt. Bij bestudering van de rechtspraak van het Hof van Justitie blijkt dat het Hof nog niet eerder uitspraak over een dergelijke zaak heeft gedaan. De toepassing van het Unierecht is voorts niet dermate duidelijk dat er geen ruimte voor twijfel blijft bestaan (de leer van de „acte claire”) Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie [C-498/16 (Schrems, EU:C:2018:37), C-297/14 (Hobohm, EU:C:2015:844), C-441/13 (Hejduk, EU:C:2015:28), C-375/13 (Kolassa, EU:C:2015:37), C-508/12 (Vapenik, EU:C:2013:790), C-218/12 (Emrek, EU:C:2013:666), C-419/11 (Česká spořitelna, EU:C:2013:165), C-190/11 (Mühlleitner, EU:C:2012:542), alsmede C-585/08 en C-144/09 (Pammer en Hotel Alpenhof, EU:C:2010:740)] – in welke zaken evenwel een andere feitelijke situatie aan de orde was – volgt dat het begrip „consument” autonoom en eenvormig moet worden uitgelegd, aangezien dit een autonoom begrip van het Unierecht is. De consumentenbescherming is uitsluitend van toepassing op de particuliere eindverbruiker en op overeenkomsten die enkel tot doel hebben te voorzien in de consumptiebehoeften van een persoon als particulier.
- 17 Ook moet rekening worden gehouden met het begrip „consument” in andere relevante aanvullende regelingen van Unierecht, zoals verordening nr. 805/2004, de richtlijnen 1999/44/EG en 93/13/EEG, en andere. Hetzelfde geldt voor de uitlegging die het Hof aan dit begrip geeft met het oog de toepassing van het Verdrag van Brussel van 1968 [C-150/77 (Bertrand, EU:C:1978:137), C-89/91 (Shearson Lehman Hutton, EU:C:1993:15), C-464/01 (Gruber, EU:C:2005:32), C-96/00 (Gabriel, EU:C:2002:436), C-269/95 (Benincasa, EU:C:1997:337), en andere].
- 18 Uit de feitelijke situatie in deze zaak blijkt dat de omstandigheden die particuliere consumenten kenmerken en de omstandigheden die de uitoefening van een economische activiteit of een beroep kenmerken, elkaar overlappen. In deze optiek is er sprake van meerdere relevante doch concurrerende omstandigheden die in hiërarchisch en kwalitatief opzicht overeenkomstig het Unierecht moeten worden gerangschikt. In de onderhavige zaak is zowel de door verzoeker voorgestelde uitlegging van het begrip „consument”, als de door verweerster voorgestelde uitlegging daarvan mogelijk.
- 19 Deze twee uitleggingen zijn ook in conceptueel opzicht verschillend. Inhoudelijk gaat het bij beide uitleggingen om de relatie tussen een traditionele en een meer moderne opvatting van het begrip „consument” en de vraag of een activiteit van een individu als particulier of beroepsmatig moet worden opgevat. Volgens de door verzoeker voorgestane uitlegging wordt de beroepsmatige activiteit van een individu in formele zin opgevat, terwijl volgens de benadering van verweerster de wijze waarop deze activiteit wordt uitgevoerd niet van belang is en de nadruk wordt gelegd op de betekenis daarvan voor het individu.

- 20 De verschillende taalversies van een aantal lidstaten van de Unie¹, die op details van elkaar verschillen, creëren nog grotere verwarring. Ook hebben de vergelijkbare definities in alle talen niet volledig dezelfde draagwijdte. In alle taalversies is de status van consument uitgesloten indien het individu een beroep uitoefent.² Bepaalde taalversies bevatten daarnaast aanvullende woordelementen. In het Sloveens luidt dit element als volgt: „*pridobitna dejavnost*” („winstgevende activiteit”), hetgeen verwijst naar het technische en economische aspect van de instroom van geld, in de zin van verwerving van materiële goederen. Dit is een iets andere opvatting ten opzichte van het Engelse woord „*trade*”³, dat betrekking heeft op handel als ruil van goederen en diensten in de zin van een economische en georganiseerde markt. Ook de Duitse term „*gewerblich*” heeft een ruime betekenis: het verwijst naar belang van het commerciële karakter, maar meer in de zin van individuele marktgerichtheid. In een aantal talen worden geen aanvullende woordbestanddelen gebruikt en wordt alleen verband gelegd met het beroep (in de Kroatische definitie zijn er bijvoorbeeld naast het woord „*beroep*” geen andere woordelementen). De beschreven taalkundige verscheidenheid toont aan dat het bedoelde begrip wat de taalkundige uitlegging betreft niet eenduidig is, hetgeen niet bijdraagt aan een beter begrip van artikel 15, lid 1, van verordening nr. 44/2001.
- 21 Dit is een interessante vraag over een actuele, werkelijke situatie met een ruimere draagwijdte. De uitlegging die het Hof van Justitie aan het recht zal geven zal bepalend zijn voor de daarop volgende definitie van vergelijkbare activiteiten die in theorie deels reeds losstaan van het traditionele begrip „*consumptie*” en steeds vaker worden uitgeoefend. Naar analogie zou ook het winnen van prijzen met computerspellen of andere virtuele activiteiten als een dergelijke activiteit kunnen worden aangemerkt: dit zijn moderne wijzen om in het levensonderhoud te

¹ – **Sloveens:** „*V zadevah v zvezi s pogodbami, ki jih sklene oseba – potrošnik – za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti (...)*” („Voor overeenkomsten gesloten door een persoon, de consument, voor een gebruik dat als niet bedrijfs- of beroepsmatig kan worden beschouwd, wordt de bevoegdheid (...).”).

– **Engels:** „*In matters relating to a contract concluded by a person, the consumer, for a purpose which can be regarded as being outside his trade or profession (...)*”

– **Duits:** „*Bilden ein Vertrag oder Ansprüche aus einem Vertrag, den eine Person, der Verbraucher, zu einem Zweck geschlossen hat, der nicht der beruflichen oder gewerblichen Tätigkeit dieser Person zugerechnet werden kann (...)*”

– **Frans:** „*En matière de contrat conclu par une personne, le consommateur, pour un usage pouvant être considéré comme étranger à son activité professionnelle (...)*”

– **Kroatisch:** „*Ustvarima koji se odnose na ugovor koji sklopa osoba – potrošač, u svrhe za koje se može smatrati da su „izvan njezine profesionalne djelatnosti.”*”

² In het Sloveens, „*poklic*” (beroep); in het Engels, „*profession*”; in het Duits, „*beruflich*”; in het Frans: „*professionnelle*”; in het Kroatisch, „*profesionalne*”.

³ Online Cambridge dictionary: „*the activity of buying and selling, or exchanging goods and/or services between people*” (...) „*business activity*”.

voorzien, alsook beroepen. Met de gegeven uitlegging zullen derhalve noodzakelijkerwijs ook enkele traditionele verbanden die kenmerkend zijn (waren) voor het klassieke begrip „consumptie” ter discussie worden gesteld.

WERKDOCUMENT